

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2016.6.10.
COM(2016) 381 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

ÚJ EURÓPAI KÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Közös erővel a humántőke, a foglalkoztathatóság és a versenyképesség megerősítéséért

{SWD(2016) 195 final}

A ÚJ EURÓPAI KÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Közös erővel a humántőke, a foglalkoztathatóság és a versenyképesség megerősítéséért

1. BEVEZETÉS

A készségeken¹ keresztül vezet az út a foglalkoztathatósághoz és a jóléthez. A megfelelő készségek birtokában az emberek minőségi állásokat tudnak betölteni, és magabiztos, aktív polgárként tudnak kiteljesedni. Gyorsan változó globális gazdaságunkban a készségek nagyban meghatározzák a versenyképességet és az innovációserkentési lehetőségeket. Beruházásokat vonzanak, valamint felgyorsítják a munkahelyteremtés és a növekedés „angyali körét”. Kulcsfontosságúak a társadalmi kohézió szempontjából.

Ugyanakkor a helyzet Európában fellépést sürget. 70 millióra tehető azoknak az európaiaknak a száma, akik nem tudnak elég jól olvasni és írni, a számolási és a digitális készségek terén pedig még ennél is rosszabb a helyzet. Ezeket az embereket munkanélküliség, szegénység és társadalmi kirekesztődés fenyegeti². A 12 millió tartósan munkanélküli több mint fele alacsony szakképzettségűnek számít. A felsőoktatási intézményeknek biztosítaniuk kell, hogy hallgatóikat megfelelő és korszerű készségekkel vértessék fel.

Szembeszökő a készséghiány, valamint a készségkereslet és -kínálat közötti eltérés. Számos munkavállaló dolgozik olyan munkakörben, amely nem felel meg az ambícióinak, és amelyben nem tudja kamatoztatni a tehetségét. Ezzel egyidejűleg az európai munkáltatók 40%-a nehezen talál megfelelő készségekkel rendelkező munkavállalókat ahhoz, hogy vállalkozása növekedni tudjon, és képes legyen innovációs tevékenységet végezni. Egyrészt az oktatási intézményeknek, másrészt a munkáltatóknak és a diákoknak eltérő fogalmuk van arról, hogy a diplomát szerzők mennyire megfelelően vannak felkészítve a munkaerőpiacra. Túlságosan kevés az olyan vállalkozó szellemű ember, akit hozzáállása és képességei alkalmassá tesznek arra, hogy saját vállalkozást indítson.

A nemzeti és regionális munkaerőpiacok, valamint az oktatási és képzési rendszerek egyedi kihívásokkal találkoznak, de valamennyi tagállam hasonló problémákkal és lehetőségekkel találja szembe magát:

- A készségek megszerzése és fejlesztése elengedhetetlen a munkaerőpiacok teljesítménye és modernizációja, valamint a rugalmasság és a biztonság új formáinak megteremtése érdekében az álláskereső, a munkavállalók és a munkáltatók számára egyaránt.
- A strukturális munkaerőhiány akadályozza a termelékenységet és a növekedést, valamint befolyásolja a tagállamok gazdasági megrázkódtatásokkal szembeni ellenállóképességét.
- A gazdaság digitális átalakulása átformálja a munkavégzés és a vállalkozás kereteit. A munkavégzés új formái befolyásolják a keresett készségtípusokat, mint az innovációs és vállalkozói készség. Számos ágazat gyors technológiai változáson megy keresztül, és minden munkához számítógépes ismeretek szükségesek – az alapvetőektől a legösszetettebbig. A magas fokú készségek révén az emberek

¹ "Készségek" kifejezés alatt itt tágabb értelemben véve azt kell érteni, amit egy ember tud, megért és képes megcsinálni.

² A jelen közleményben leírt információk bizonyítását a kísérő szolgálati munkadokumentum tartalmazza.

alkalmazkodni tudnak az előre nem látható változásokhoz. Hasonlóképpen, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és körforgásos gazdaságra való átállás egyet jelent új üzleti modellek és munkakörök létrehozásával és az azokhoz való alkalmazkodással.

- Az EU-ban a munkavállalók átlagéletkora egyre nő és számuk folyamatosan csökken, ami bizonyos területeken készséghiányhoz vezet. Ennek ellensúlyozásához fontos, hogy növeljük a munkaerő-piaci részvételt és a termelékenységet. A friss diplomások 60%-a nő, foglalkoztatási arányuk azonban továbbra is elmarad a férfiakétól, továbbá a nők és férfiak általában eltérő ágazatokban dolgoznak. Az inkluzív munkaerőpiacoknak valamennyiünk készségeiből és tehetségéből kell meríteniük, beleértve az alacsony szakképzettségű és más kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportokat is. A tehetségért folyó globális versenyfutás közepette gondoznunk kell szakképzett munkavállalóinkat, csökkenteni az elítelvándorlást és elősegíteni az uniós polgárok mobilitását, ugyanakkor külföldről Európába kell csábítanunk a tehetségeket, és hatékonyabban kell kihasználnunk a migránsok készségeit.
- Az elérhető oktatási és képzési keretek – ugyanígy a tanítási szabványok – minősége és relevanciája nagy eltéréseket mutat. Ez tovább növeli a tagállamok gazdasági és szociális teljesítőképességében jelentkező különbségeket, mivel az erősebb oktatási és készségfejlesztési politika kulcsfontosságú az innováció alakítása szempontjából és megkönnyítheti a legjobban teljesítő országokhoz való felzárkózást.
- Megfigyeléseink nem mindig a realitáson alapulnak; ha például tudatosabban láttatjuk a szakképzés (VET) pozitív munkaerő-piaci eredményeit, több ember számára elsődleges választássá tehetjük. Ugyanígy, ha növeljük a tanári szakma vonzerejét, tehetséges fiatalokat ösztönzünk arra, hogy ezt a pályát válasszák.
- Egyre többen tanulnak a hivatalos oktatási kereteken kívül: online, munkahelyen, szakmai képzéseken, társadalmi vagy önkéntes tevékenységek során. E képzési tapasztalatokat gyakran nem ismerik el.

A készségekkel kapcsolatos kihívások kezeléséhez jelentős politikai erőfeszítésekre, valamint az oktatás és képzés rendszerszintű reformjára van szükség. Mind állami, mind magánforrásokból származó, intelligens humántőke-beruházásokat igényel, összhangban a Stabilitási és Növekedési Paktummal. A szociális jogok európai pillérééről szóló, március 8-án bemutatott tervezet³ szintén nyomatékosan kiemeli a megerősített és korszerű készségek szükségességét.

A tananyagok és az oktatási és képzési rendszerek megszervezése ugyan a tagállamok hatáskörébe tartozik, de a jelentős, fenntartható eredmények elérése összehangolt erőfeszítést igényel. Az uniós szintű fellépés eddig is jelentősen hozzájárult Európa készségbázisának megerősítéséhez, nevezetesen az európai szemeszterben, az Európa 2020 stratégia kettős oktatási célkitűzésével, az oktatás és képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerével („Oktatás és képzés 2020”), valamint az európai strukturális és beruházási alapok közreműködése révén. Csupán az Európai Szociális Alap és az Európai Regionális Fejlesztési Alap több mint 30 milliárd euróval támogatja a készségfejlesztést a 2014–2020 közötti időszakban, az Erasmus+ program pedig közel 15 milliárd euróval segíti az oktatás és képzés területén a készségfejlesztést.

³ A szociális jogok európai pillérével kapcsolatos konzultáció elindításáról; COM(2016) 127

A ma ismertetett, új készségfejlesztési program első helyen áll a Bizottság 2016. évi munkaprogramjának fontos kezdeményezései között. Közös elköteleződést ösztönöz, és célja a készségeknek a munkahelyek, a növekedés és a versenyképesség fenntartásában játszott stratégiai szerepéről alkotott közös elképzelés kialakítása. E készségfejlesztési program megerősíti és – néhány esetben – észszerűsíti a már életbe lépett kezdeményezéseket annak érdekében, hogy a tagállamokat segítse nemzeti reformjaikban, valamint hogy mind a magánszemélyek, mind a szervezetek esetében szemléletváltást ösztönözzön. Közös kötelezettségvállalást kíván elérni annak érdekében, hogy reformok szülessenek számos olyan területen, ahol az uniós fellépés nyújtja a legnagyobb hozzáadott értéket. Három fő tevékenységi irányra összpontosít:

1. A készségfejlesztés minőségének és relevanciájának javítása
2. A készségek és képesítések láthatóbbá és összevethetőbbé tétele
3. A készségekkel kapcsolatos információgyűjtés és tájékoztatás fejlesztése a megfelelőbb karrierkiválasztás elősegítése érdekében

Az uniós szintű fellépés önmagában nem elegendő. A siker számos szereplő elkötelezettségén és szakértelmén múlik: nemzeti kormányok, régiók, helyi önkormányzatok, vállalatok és munkáltatók, munkavállalók és a civil társadalom, valamint maguk az emberek, akik a lehetőségekkel élve a legjobbat hozzák ki adottságaikból. Különösen a szociális partnereknek lesz kulcsfontosságú szerepük a program sikeres kidolgozásának és végrehajtásának, valamint a munkaerőpiacunk és társadalmunk gyorsan változó igényeivel való lépéstartás biztosításában.

2. TEGYÜK MAGASABBRA A MÉRCÉT: CSELEKVÉSI PRIORITÁSOK

2.1. A KÉSZSÉGFEJLESZTÉS MINŐSÉGÉNEK ÉS RELEVANCIAJÁNAK JAVÍTÁSA

Az embereknek széles körű készségkészletre van szükségük ahhoz, hogy kiteljesedjenek mind a munkájukban, mind a társadalomban. Uniós szinten az iskolai végzettségre irányuló politikai fókusz jelentős eredményeket hozott. 2014-ben mintegy 10 millióval több ember szerzett felsőoktatási végzettséget, mint 2010-ben, és az iskolából kimaradó fiatalok száma 4,5 millióra esett vissza a 2010-ben mért 6 millióról. Ez jelentős előrelépés az Európa 2020 célkitűzései felé.

Ugyanakkor egyre inkább azt mutatják a tények, hogy a végzettség növelésére irányuló politikák magukban nem elegendők. A tanultak minősége és relevanciája került a középpontba. Sok fiatal úgy lép ki az oktatási és képzési rendszerből, hogy nincs megfelelően felkészítve a munkaerő-piaci belépésre, és saját vállalkozás beindításához sem rendelkezik kellő készségekkel vagy szellemiséggel.

A készségek megszerzése egész életen át tartó, formális és informális folyamat, amely nagyon fiatalon kezdődik el. A jó minőségű korai oktatás jótékony hosszú távú hatásai jelentősek és megfelelően dokumentáltak, ez alapozza meg ugyanis a tanulásra való jövőbeli képességet és motiváltságot.

A megfelelő foglalkozás-specifikus készségek keresésén túl a munkáltatók egyre inkább a több területen is hasznosítható készségeket igénylik, így a csapatmunkát, a kreatív gondolkodást és a problémamegoldást. E készségcsokor a saját vállalkozás beindítását tervező emberek számára is fontos. A tantervekben rendszerint mégis túlságosan kis hangsúlyt fektetnek e készségekre, és azokat sok tagállamban ritkán mérik fel formálisan. Az interdiszciplináris profillal rendelkezőket – olyan embereket, akik különböző területeken is képesek munkát végezni – egyre inkább értékelik a munkáltatók, de belőlük kevés van a munkaerőpiacon.

Az alapok megerősítése: alapkészségek

Európa számára kihívást jelentenek az alapkészségek. Ahhoz, hogy megfelelő álláshoz jussanak és teljes mértékben részt tudjanak venni a társadalomban, az embereknek rendelkezniük kell az alapkészségek minimumszintjével, így a számolási, szövegértési és alapvető digitális készségekkel. Ezek ugyancsak a továbbtanulás és a karrierépítés alapkövei. Az európai felnőtt társadalom mintegy negyedének problémái vannak az írással és olvasással, valamint gyenge számolási és digitális készséggel rendelkezik. Az EU-ban több mint 65 millió embernek nincs felső középfokú végzettsége. Ez az arány jelentősen eltér az egyes uniós országok között, némelyikben az 50%-ot is eléri vagy meghaladja.

Mivel a legtöbb munkahely komplex készségeket igényel, az alacsony végzettségűek számára kevesebb álláslehetőség kínálkozik. Érzékenyebben érintik őket a bizonytalan munkahelyek, és a magasabban képzett embereknél kétszer nagyobb valószínűséggel maradnak tartósan munkanélküliek. Az alulképzett emberek szintén gyakran kiszolgáltatott fogyasztók, különösen az egyre komplexebb piacokon.

- 1. Az alacsony képzettségű európai felnőttek foglalkoztatási lehetőségeinek javítása érdekében a tagállamoknak továbbképzési útvonalakat kell létrehozniuk a Készségarancia révén – együttműködve a szociális partnerekkel, az oktatási és képzésszolgáltatókkal, valamint a helyi, regionális és nemzeti hatóságokkal. A továbbképzést mind a dolgozó, mind az álláskereső emberek számára elérhetővé kell*

tenni. Az alacsony végzettségű felnőtteknek segíteni kell fejleszteni olvasási, számolási és digitális készségeiket, és – amennyiben lehetséges – kialakítani a középfokú vagy azzal egyenértékű végzettség eléréséhez szükséges széles körű készségkészletet.

A Bizottság azt javasolja, hogy hozzanak létre egy **Készségaranciát** (lásd COM(2016) 382), amely az alábbiakat biztosítja:

- ✓ *készségértékelés, amely segítségével az alacsony végzettségű felnőttek azonosítani tudják meglévő készségeiket és továbbképzési szükségleteiket;*
- ✓ *oktatási ajánlat, amely megfelel az egyének és a munkaerőpiac egyedi igényeinek;*
- ✓ *lehetőségek készségeik érvényesítésére és elismerésére.*

Ellenálló-képesség kialakítása: kulcskompetenciák és magasabb szintű, komplexebb készségek

A formális oktatásnak és képzésnek mindenkit olyan széles körű készségkészlettel kell ellátnia, amely utat nyit a személyiség kiteljesedése és fejlődése, a társadalmi befogadás, az aktív polgári szerepvállalás és a munkahelyek felé. Ide tartozik az olvasási és számolási készség, a tudományos és idegennyelvi ismeretek, valamint az olyan transzverzális és kulcskompetenciák, mint a digitális készségek, a vállalkozói ismeretek, a kritikus gondolkodás, a problémamegoldás vagy a tanulás elsajátítása, valamint a pénzügyi műveltség.

E készségek korai megszerzése ad alapot a magasabb szintű, komplexebb készségek kifejlesztéséhez, amelyek a kreativitás és az innováció motorjai. E készségeket egy egész életen át erősíteni kell, hogy az emberek a gyorsan fejlődő munkahelyeken és társadalmakban boldogulni tudjanak és kezelni tudják a komplexitást és a bizonytalanságot.

Bár e kompetenciák közül néhány már be van építve az oktatási rendszerekbe, olyan kulcskompetenciák esetében ez nem jellemző, mint a vállalkozói és állampolgári ismeretek, vagy a transzverzális készségek. Ahol egyes tagállamok lépéseket is tettek ezeknek a tantervekbe való beillesztésére, az sem mindig következetesen történt. Hogy elősegítse e két kompetencia közös értelmezését, a Bizottság referenciakeretet hozott létre a digitális kompetenciákhoz⁴ (amelyet 13 tagállam már át is vett) és a vállalkozói ismeretekhez⁵ – amelyet nemrég tettek közzé.

A Bizottság a piaci szereplőkkel karöltve tovább folytatja a munkát, hogy e kompetenciák mérésére és érvényesítésére eszközöket dolgozzon ki. Ezen eszközök segítségével az állami hatóságok és a magánintézmények fejleszteni tudják orientációs, képzési és mentori szolgáltatásaikat a fiatalok, az álláskereső és általában az emberek számára. A Bizottság ugyancsak támogatja az uniós országokat, régiókat, valamint az oktatási és képzési intézményeket abban, hogy a fiatalokat segítsék a vállalkozói készségek megszerzésében, hogy azok révén saját üzleti vagy szociális vállalkozásukat felépítsék. Az olyan uniós programok, mint az Erasmus+, a COSME és az Európai Szociális Alap e célra már most is pénzügyi támogatást nyújtanak.

⁴ <https://ec.europa.eu/jrc/digcomp/>

⁵ <https://ec.europa.eu/jrc/entrecomp>

2. *Hogy több embernek segítsen megszerezni az alapvető készségkészletet, a Bizottság 2017-ben felül kívánja vizsgálni a **kulcskompetenciák keretrendszerét**⁶. A célja, hogy a kulcskompetenciák közös értelmezést kapjanak és így még jobban be lehessen azokat vezetni az oktatási és képzési tantervekbe. A felülvizsgálat támogatni fogja e készségek megfelelőbb fejlesztését és értékelését is. Különös figyelmet fog szentelni a **vállalkozói és innováció-orientált szellem** kialakításának elősegítésére, többek között a gyakorlati vállalkozási tapasztalatok ösztönzése révén.*

Legyen a szakképzés az elsődleges választás!

A szakképzés a munkakör-specifikus és több területen alkalmazható készségek kialakításához, a munkába állás megkönnyítéséhez, valamint a munkaerő készségeinek az ágazati, regionális és helyi igényeknek megfelelő fenntartásához és fejlesztéséhez fontos. Bár évente több mint 13 millió tanuló iratkozik be szakképzésre, számos tagállamban azt mutatják az előrejelzések, hogy a jövőben hiány lesz a szakképzettséggel rendelkező emberekből.

Számos fiatalnak és szüleiknek a szakképzés továbbra is csak másodlagos választás. A munkáltatók és az oktatási és képzésszolgáltatók közötti koordináció néha bonyolult. A szakképzésnek a minőségi kínálat és a flexibilis szervezet révén kell növelnie a vonzerejét, lehetőséget nyújtva a szakmai továbbképzésre vagy az egyetemi tanulmányokra, valamint szorosabb kapcsolatot kell mutatnia a munka világával.

A magasabb szintű szakképzések köre szélesedik, és mind a tanulók, mind a munkáltatók nagyra értékelik, mivel a munkaerőpiac által keresett készségeket nyújtják. Ezt a fejlődést továbbra is ösztönözni kell, és megfelelően integrálni a képesítési keretekbe és rendszerekbe.

A szakképzés megtervezésébe és biztosításába minden szinten be kell vonni a szakmai és szociális partnereket, ahogy azt a gyakorlati képzés "kettős rendszere" is megmutatta. A szakképzésnek erős, munkaalapú dimenzióval kell rendelkeznie, és ahol csak lehetséges, nemzetközi gyakorlattal kell párosulnia.

⁶ Ajánlás – Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról; HL 2006/962/EK

3. A Bizottság, együttműködve a szociális partnerekkel, valamint az oktatási és képzésszolgáltatókkal, az alábbiak révén fogja támogatni a rigai következtetések végrehajtását a minőségi és munkaerőpiac-orientált szakmai készségek és képesítések kialakítása érdekében:

- ✓ a tanulók számára a tanulmányaik részeként megszerzendő munkaalapú tanulási gyakorlat lehetőségének támogatása.
- ✓ a szakképzésben tanulók számára a különböző kereteken belül megszerzett tanulási gyakorlatok vegyítésére több lehetőség biztosítása a már meglévő szakképzési minőségbiztosítási eszközökre⁷ és kreditekre⁸ építve, valamint összhangban a felülvizsgált EKKR-javaslatlall.
- ✓ magasabb szintű szakképzési lehetőségek olyan kialakításának és láthatóságának támogatása, amely az oktatási szolgáltatók, valamint a kutatási és üzleti szereplők közötti partnerség révén valósul meg – különös figyelmet fordítva az ágazati szinten meglévő, magasabb szintű készségek iránti igényekre.
- ✓ a szakképzés munkaerő-piaci eredményeivel kapcsolatos adatok jobb elérhetősége.
- ✓ a szakképzési ágazat jelenlegi uniós szintű irányítását észszerűsítő módoszatok feltérképezése, ideértve a Szakképzési Tanácsadó Bizottságnak adott egyértelműbb koordinációs szerepet,.
- ✓ 2016-ban a **szakképzési készségek első európai hetének** elindítása és a Készségek Világszervezetével való együttműködés annak érdekében, hogy a szakképzés mint elsőrangú opció kerüljön bemutatásra.

Kapcsolódjunk össze: középpontban a digitális készségek

A gazdaság gyors digitális átalakulása azt jelenti, hogy ma már szinte minden munkakörhöz szükség van bizonyos szintű digitális készségre, ahogy a társadalom egészében való részvételhez is. A közösségi gazdaság átformálja az üzleti modelleket, lehetőségeket és új utakat nyit a munkához, más készségkészletet igényel és olyan kihívásokat hoz, mint a továbbképzési lehetőségekhez való hozzáférés. A robotizálás és a mesterséges intelligencia nem csupán a gyárak futószalagjain váltja fel a rutinszerű munkaköröket, hanem az irodákban is. A szolgáltatásokhoz – ideértve az elektronikus szolgáltatásokat – való hozzáférés is változik, ami szükségessé teszi, hogy mind az szolgáltatók, mind a szolgáltatásokat igénybe vevők, illetve a közigazgatások megfelelő digitális készségekkel rendelkezzenek. Az e-egészségügy által például másként érünk el és kapunk egészségügyi szolgáltatásokat.

Az elmúlt tíz évben évi 4%-kal nőtt a digitális technológiai szakemberek iránti kereslet. A digitális készségek azonban minden szinten hiánycikknek számítanak Európában. A foglalkoztatottság folyamatos és erős növekedése ellenére az ikt-ágazatban a betöltetlen álláshelyek száma 2020-ra várhatóan közel duplájára, 756000-re fog nőni. Továbbá az uniós népesség majdnem fele nem rendelkezik alapvető digitális készségekkel, és mintegy 20%-a egyáltalán semmilyen digitális készséggel nem rendelkezik. A tagállamoknak, vállalatoknak és egyéneknek szembe kell nézniük a kihívással és többet kell invesztálniuk a digitális ismereteknek (ideértve a kódolást / számítástechnikát) az oktatás és képzés egész palettáján való terjesztésébe.

⁷ A szakképzés európai minőségbiztosítási referenciakerete (1); HL 2009/C/155/01

⁸ Európai szakképzési kreditrendszer (ECVET); HL 2009/C 155/02

Európának olyan digitálisan tehetséges emberekre van szüksége, akik nem csupán használni tudják ezeket a technológiákat, de innovációra is képesek, valamint élen járnak az alkalmazásukban. Enélkül Európa nem fogja tudni kihasználni e digitális átalakulást. Az új készségek megszerzése létfontosságú a technológiai fejlődéssel való lépéstartáshoz, és az ágazat már elkezdett innovatív képzési módszereket bevezetni. A kutatási és innovációs csomópontok is segíthetnek e készségek fejlesztésében és átadásában, amely katalizálja a beruházásokat, a vállalkozást és a munkahelyteremtést.

4. A Bizottság elindította a **digitális készségekkel és munkahelyekkel foglalkozó koalíciót**, hogy széles körű digitális tehetségbázist hozzon létre, valamint biztosítsa, hogy az egyének és az európai munkaerő megfelelő digitális készségekkel van ellátva.

A digitális munkahelyekkel foglalkozó nagykoalíció és az e-készségekkel kapcsolatos uniós stratégia pozitív eredményeire alapozva, valamint az Oktatás és képzés 2020 együttműködés keretében végzett munkával összhangban a tagállamokat felkérték, hogy **2017 közepére a digitális készségekre vonatkozó átfogó nemzeti stratégiákat dolgozzanak ki a 2016 végére kitűzött célok alapján**. Ide tartoznak a következők:

- ✓ Az állami hatóságokat, a vállalatokat, az oktatást, a képzést és a munkaerő-piaci érdekelt feleket összekötő nemzeti digitáliskészség-koalíciók létrehozása.
- ✓ Konkrét intézkedések kidolgozása annak érdekében, hogy a digitális készségeket és kompetenciákat a tanárok és oktatók támogatásával az üzleti és más szervezetek aktív bevonásának ösztönzésével az oktatás és képzés minden területére kiterjesszék.

A Bizottság össze fogja hozni a tagállamokat és az érdekelt feleket, köztük a szociális partnereket, hogy cselekvésre szólítsa fel őket, valamint hogy azonosítsák és megosszák a legjobb gyakorlatokat a könnyebb felhasználásuk és javításuk érdekében. Javítani fogja a rendelkezésre álló uniós forrásokkal (európai strukturális és beruházási alapok, ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés, Erasmus+) kapcsolatos tájékoztatást és feltérképezi a finanszírozási lehetőségeket például utalványalapú mechanizmusok alkalmazásával.

A Bizottság évente nyomon fogja követni a fejlődést az európai digitális fejlődésről szóló értékelő jelentésében (EDPR).⁹

2.2. A KÉSZSÉGEK ÉS KÉPESÍTÉSEK LÁTHATÓVÁ ÉS ÖSSZEVETHETŐBBÉ TÉTELE

A képesítések azt jelzik a munkáltatók számára, hogy az emberek mit tudnak és mit képesek elvégezni, de ritkán tükrözik a formális oktatási intézményeken kívül szerzett készségeket, amelyek félő, hogy ezért nem lesznek elismerve. E készségek azonosítása és érvényesítése különösen fontos az alacsonyabb végzettségűek, a munkanélküliek vagy a munkanélküliség veszélyének kitétek, a pályamódosításra kényszerültek és a migránsok esetében. Segítségével az emberek jobban szemléltetni és használni tudják tapasztalataikat és tehetségüket, azonosíthatják további képzési szükségleteiket és élhetnek az újraképzési lehetőségekkel.

Az EU oktatási és képzési rendszerei közötti különbségek ugyanakkor megnehezítik a munkaadók számára azon személyek tudásának és készségeinek felmérését, akik a munkaadó országtól eltérő tagállamban szereztek képesítést.

⁹ Jelentés Európa digitális fejlődéséről, 2016: SWD(2016)187

A határokon átívelő mobilitás javíthatja a munkaerőpiacok működését és boldogulási lehetőségeket nyújtanak az embereknek. Képesítésük nehézkes megértése és elismerése miatt azonban a külföldre költöző uniós és nem uniós munkavállalók gyakran több akadályba ütköznek az álláskeresésben, vagy alacsonyabb fizetést kapnak, mint a befogadó országban hasonló képesítést szerzett munkavállalók.

A képesítések átláthatóságának és összevethetőségének javítása

Uniós szinten a 2005/36/EK irányelv megkönnyíti a szakmai képesítések kölcsönös elismerését és segíti a szabályozott szakmákban való elhelyezkedést, valamint rendelkezik az első uniós szintű, a szakmai képesítések elismerésére irányuló elektronikus eljárás (úgynevezett európai szakmai kártya)¹⁰ 2016 januárjától történő alkalmazásáról öt szakma esetében. Az egész életen át tartó tanulás Európai Képesítési Keretrendszerét (EKKR) is létrehozták annak érdekében, hogy könnyebb legyen megérteni és összevetni, hogy az adott személy mit tanult meg ("tanulási eredmények") képesítésének megszerzése alatt.

Az EKKR a különböző nemzeti oktatási ágazatok szereplőit arra bátorította, hogy a "tanulási eredmények" alapján koherens nemzeti képesítési keretrendszereket dolgozzanak ki együtt. Az EKKR-nek ugyanakkor új lendületet kell adni annak érdekében, hogy elérje a magánszemélyeket és a szervezeteket, valamint alapul szolgáljon a munkaerő-felvétellel vagy a képzésekben való részvétellel kapcsolatos napi szintű döntésekhez.

Számos nem európai ország fejezte ki érdeklődését az EKKR-rel kapcsolatban annak érdekében, hogy képesítéseiket össze lehessen vetni az európaiakkal. Ennek segítségével magasan képzett kutatókat és szakembereket lehetne az Unióba vonzani, hogy a gazdaságunk számára szükséges készségeket biztosítsák, és ezzel egyidőben az uniós kutatók és szakemberek számára is megkönnyítené az Unión kívüli munkavállalást. Ez összhangban áll azzal a törekvéssel, hogy észszerűbb és jobban irányított legális migrációs politikánk legyen¹¹. A kékkártya-irányelv felülvizsgálata különösen fontos e tekintetben¹². A felülvizsgált EKKR javítaná a külföldön szerzett képesítések befogadását, valamint megkönnyítené a – mind az újonnan érkező, mind a már az EU-ban lakó – migránsoknak az Unió munkaerőpiacára történő integrálását.

5. *A képesítések és a kapcsolódó készségek könnyebb megértése, valamint az EU munkaerőpiacán való jobb felhasználásuk érdekében a Bizottság javaslatot nyújt be az **Európai Képesítési Keretrendszer** felülvizsgálatára vonatkozóan¹³ (lásd COM(2016 383). A felülvizsgálat:*

¹⁰ A Bizottság 2015. június 24-i (EU) 2015/983 végrehajtási rendelete a 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv értelmében az európai szakmai kártya kibocsátási eljárásáról és a riasztási mechanizmus alkalmazásáról, HL L 159. 2015.6.25.

¹¹ Európai migrációs stratégia COM(2015) 240, és A közös európai menekültügyi rendszer reformja és az Európába jutás legális lehetőségeinek javítása felé; COM(2016) 197.

¹² Irányelvjavaslat a harmadik országbeli állampolgárok magas szintű képzettséget igénylő munkavállalás céljából való belépésének és tartózkodásának feltételeiről COM(2016) 378

¹³ Ajánlás – Az egész életen át tartó tanulás Európai Képesítési Keretrendszerének létrehozásáról; HL 2008/C 111/01

- ✓ támogatja a nemzeti képesítési rendszerek rendszeres frissítését;
- ✓ biztosítja, hogy az EKKR-szintre besorolt képesítéseket közös minőségbiztosítási elvek támasztják alá¹⁴;
- ✓ biztosítja, hogy a kreditrendszerekre vonatkozó közös elveket alkalmazzák ott, ahol az EKKR-szintre besorolt képesítések kreditekre épülnek;
- ✓ az EKKR használatára bátorítja a szociális partnereket, az állami foglalkoztatási szolgálatokat, az oktatási szolgáltatókat és az állami hatóságokat a képzések átláthatóságának és összevethetőségének támogatása érdekében;
- ✓ előmozdítja a képzések összevethetőségét az EKKR-ben résztvevő országok és más országok között, különösen a szomszédságpolitikai partnerországok és más, bevált képzési keretrendszerrel rendelkező országok között – az EU nemzetközi megállapodásaival összhangban.

A migránsok készségeinek és képesítéseinek korai felmérése

Az Unióban lakók közül kevesebb nem uniós, mint uniós állampolgárságú személy rendelkezik felső (vagy akár alsó) középfokú képesítéssel. A nem uniós állampolgárok mintegy 25%-a magasan képzett. Azonban a magasan képzettek csoportján belül körülbelül kétharmadot tesznek ki az inaktív, munkanélküli vagy a munkakörükhöz túlképzett személyek. Ezenfelül a már az Unióban lakó vagy nemrég érkezett migránsok – ideértve a menekülteket – közül sokan valószínűleg csak korlátozottan ismerik a befogadó ország nyelvét.

Az újonnan érkezett migránsok készségeinek, képesítéseinek és szakmai tapasztalatának megértése számos uniós ország számára kihívást jelent. A Europass révén kialakított eszközök¹⁵, az EKKR, valamint a tagállamok és illetékes hatóságok egymástól való tanulása és információcseréje megkönnyítheti a készségprofilok meghatározását és a migránsok beilleszkedését. A migránsok készségeinek korai szakasztól fogva történő azonosítása segíthet meghatározni a befogadó társadalomba és munkaerőpiacra való beilleszkedésükhöz szükséges első lépéseket. Ilyen lehet az, hogy megfelelő képzésre (köztük nyelvi képzésre, üzleti képzésre vagy a Tanulószerződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetségén keresztül elérhető gyakorlati képzésre), illetve a foglalkoztatási szolgálatokhoz irányítják őket.

6. A harmadik országbeli állampolgárok gyorsabb beilleszkedését elősegítendő a Bizottság:

- ✓ létre fog hozni egy **a harmadik országbeli állampolgárok készségeinek felmérését segítő eszközt**. Ez az eszköz segítséget fog nyújtani a fogadó és a befogadó országok szolgálatainak a harmadik országokból újonnan érkezettek készségeinek, képesítéseinek és szakmai tapasztalatának azonosításához és dokumentálásához.
- ✓ együtt fog működni a nemzeti hatóságokkal a migránsok, köztük a menekültek készségei és képesítései elismerésének támogatása érdekében, támogatni fogja a

¹⁴ Az általános oktatásra vonatkozó európai szintű minőségbiztosítási elvekről az Oktatás és képzés 2020 keretében további vitákat fognak folytatni.

¹⁵ A képesítések és a szakmai alkalmasság átláthatóságának egységes közösségi keretéről (Europass); HL 2241/2004/EK.

fogadólétesítmények személyzetének képzését az elismertetési eljárások felgyorsítása érdekében, valamint elő fogja mozdítani a készségek és képesítések megértésével és elismerésével kapcsolatos információk és legjobb gyakorlatok megosztását.

- ✓ *az Erasmus+ online nyelvi támogatás révén online nyelvi képzést fog az újonnan érkezett migránsok, ideértve a menekültek számára elérhetővé tenni (3 év alatt 100 000 engedélyt fognak a menekültek részére biztosítani az online nyelvi kurzusokhoz).¹⁶*

2.3. A KÉSZSÉGEKKEL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓGYŰJTÉS, DOKUMENTÁCIÓ ÉS TÁJÉKOZOTT KARRIERVÁLASZTÁS ELŐSEGÍTÉSE

A döntéshozók és az oktatási szolgáltatók számára kézzel fogható bizonyítékok kellenek a jövőbeni készség-szükségletekről ahhoz, hogy jó döntéseket hozzanak a politikákkal és reformokkal, oktatási tantervekkel és beruházásokkal kapcsolatosan. A gyors munkaerőpiaci változások azonban megnehezítik a megbízható tájékozódást. Ráadásul nem létezik "egységes recept" jellegű megoldás: a helyi és regionális munkaerőpiacok a globális trendekkel párhuzamosan alakítják a készségigényeket, így aztán a különböző régiókban és/vagy gazdasági ágazatokban más és más foglalkozás-specifikus készségekre van a legnagyobb kereslet.

Jobb tájékozódás a jobb választások érdekében

Akár munkát keresnek, akár arról akarnak dönteni, mit és hol tanuljanak, az embereknek el kell érniük és értelmezniük kell a készségekkel kapcsolatos információkat. Ugyancsak megfelelő módon (ön)értékelniük kell készségeiket, és azokat a képesítéseikkel együtt hatékonyan kell bemutatniuk. A munkáltatók és más szervezetek ugyancsak jól járnának a megfelelő készségekkel rendelkező emberek hatékonyabb azonosítási és felvételi módozataival.

A készségekkel kapcsolatos információgyűjtés hatékonysága eltérő az uniós országok között. Néhányukban a szociális partnerek, kormánysszervek és oktatási szolgáltatók közötti partnerségek már hatékonyan azonosítják a készségigényeket és ehhez igazítják a tanterveket. Máshol a partnerségek még nem általánosak.

Az együttműködés hatékonyabb, ha a regionális és helyi adottságokra és húzóágazatokra épül. Az oktatás és képzés, valamint a munkaerőpiac közti jobb helyi kölcsönhatás ugyancsak korlátozhatja az elitelvándorlást és segíthet az egyedi régiókban és ágazatokban keresett tehetségek kifejlesztését, megtartását és odavonását.

7. *Az emberek tájékozott életpálya- és tanulási választásait megkönnyítendő a Bizottság javasolni fogja a **Europass keretrendszer felülvizsgálatát** ¹⁷ egy intuitív és olajozottan működő online szolgáltató platform létrehozása érdekében. Ez webalapú eszközöket fog nyújtani a készségekkel és képesítésekkel kapcsolatos információk dokumentálásához és megosztásához, valamint ingyenes önértékelési eszközöket.*

A készségigényekkel és -trendekkel kapcsolatos adatokat tovább javítják a keresőrobotok és az adatelemzők, valamint alátámasztják a különböző ágazatokból érkező tények, amelyek ily módon pontos és valós idejű információkat összesítenek az integrált Europass szolgáltatás már meglévő "készségkörkép" eszköze által

¹⁶ A harmadik országbeli állampolgárok beilleszkedését segítő fellépések teljes sorát a harmadik országbeli állampolgárok beilleszkedésére irányuló cselekvési terv tartalmazza COM(2016) 377

¹⁷ A képesítések és a szakmai alkalmasság átláthatóságának egységes közösségi keretéről (Europass); HL 2241/2004/EK.

nyújtott szolgáltatásban.

8. A Bizottság tovább fogja elemezni az **elitelvándorlás** ügyét, és ösztönözni fogja a probléma kezelésének hatékony módjára vonatkozó legjobb gyakorlat megosztását.

A készségekkel kapcsolatos információgyűjtés és együttműködés felgyorsítása a gazdasági ágazatokban

A jelenlegi és jövőbeli készségigények a gazdaság különböző ágazataiban eltérőek. Főként, de nem kizárólag a technológiai fejlődés révén ágazatok születnek vagy változnak meg radikálisan. Az innováció által ösztönzött átállás az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és körforgásos gazdaságra, valamint az olyan kulcsfontosságú alaptermőkekre, mint a nanotechnológia, a mesterséges intelligencia és a robotika, egyre több ágazatot alakít át. A versenyképesség és az innováció biztosításához kulcsfontosságú az ágazatoknak a megfelelő készségekkel a megfelelő időben történő ellátása. A csúcstechnológiai készségek rendelkezésre állása ugyancsak kritikus eleme a beruházásokról szóló döntéseknek. A technológiai változásokkal egy ütemben nagy kihívás az ágazatok számára, különösen a KKV-k esetében, hogy a készségekkel kapcsolatos követelmények tekintetében történő változásokra fel legyenek készülve és kezelni tudják azokat.

Számos ágazati – és regionális – kezdeményezés indult a készségek támogatására, amelyek állami és magánszerveket és -szervezeteket vontak be. De e projektek gyakran elszórtan léteznek, és korlátozott az oktatási és képzési rendszerre gyakorolt hatásuk. Ezért elengedhetetlen az ágazatok – ideértve a szociális partnereket – mobilizálása a megoldások felvázolása és végrehajtása érdekében. Stratégiai megközelítésre van szükség, amely kezeli a pontosan meghatározott piaci és ágazati készségigényeket.

A valódi hatást keltő, hosszú távú eredmények biztosítása érdekében a készségekkel kapcsolatos ágazati együttműködést hasznosan össze lehet kötni az adott ágazatokra vonatkozó növekedési stratégiákkal, és uniós, nemzeti és regionális szinten politikai kötelezettségvállalás és az érdekelt felek bevonása is támogathatja.

9. A készségekkel kapcsolatos információgyűjtés fejlesztése és a gazdasági ágazatokban jelentkező készséghiány kezelése érdekében a Bizottság **tervezetet** ad ki a **készségekkel kapcsolatos ágazati együttműködésről**. Ez segít majd mobilizálni és összehangolni a kulcsszereplőket, bátorítani a magánbefektetőket és előmozdítani a megfelelő uniós és nemzeti támogatási programok stratégikusabb felhasználását.

A készségekkel kapcsolatos ágazati partnerségeket az iparban és a szolgáltatási ágazatban uniós szintjén fogják felállítani, majd legörgetik nemzeti (vagy adott esetben regionális) szintre, hogy:

- ✓ a következő 5-10 évre vonatkozó ágazati stratégiák alapján azonosítani tudják a készségigényeket és konkrét megoldásokat tudjanak felvázolni, úgymint a jobb szakképzési lehetőségek közös kidolgozása és a kereskedelmi-oktatási-kutatási partnerségek;
- ✓ adott esetben támogassák az ágazati képesítések és bizonyítványok elismeréséről

szóló megállapodásokat.

*A terv végrehajtásához szükséges finanszírozást már meglévő uniós források fogják biztosítani¹⁸. A végrehajtásra kezdetben kísérleti jelleggel, keresletvezérelt folyamat keretében kerül sor hat ágazatban, az előkészületek pedig 2016-ban indulnak meg: **gépjárműgyártás, tengerészeti technológia, űrkutatás, védelem, textilipar és turizmus**. További területeket (építőipar, acélipar, egészségügy, zöld technológiák és megújuló energiák) a 2017-től kezdődő második végrehajtási ütem során fognak értékelni. A kiválasztott ágazatok között vannak hosszú távú versenyképességet biztosítani hivatott csúcstechnológiák és hagyományosabb, egyedi rövid és középtávú kihívásokkal szembesülő ágazatok is.*

A diplomások teljesítményének jobb megértése

Az egyetemek és a képzési szolgáltatók a fiatalokat a munkával töltött életre készítik fel. Ezért meg kell érteniük a munkaerő-piaci trendeket, ismerniük kell, hogy mennyire készítik fel végzőseiket az álláskeresésre, valamint ezekhez kell igazítaniuk programjaikat. A hallgatóknak és családjaiknak ugyancsak szüksége van ezekre az információkra annak érdekében, hogy tájékozottan választhassák ki, hogy mit és hol kell tanulniuk. A tantervek kiigazítása ugyanakkor időigényes és komplex folyamat.

A munkaerő-piaci eredményekkel és a felsőoktatásban vagy a felsőfokú szakképzésben végzetek tanulási színvonalának fejlődésével kapcsolatos pontosabb információkat könnyebben hozzáférhetővé és összevethetővé kellene tenni. Ezeket minőségbiztosítási mutatókból, adminisztratív adatokból (köztük az adók és a társadalombiztosítás), valamint adott esetben a közösségi médiát felhasználó felméréseken alapuló megközelítésekből kell meríteni.

Számos tagállamban kifejlesztették a felsőfokú intézmények diplomásainak nyomonkövetési mechanizmusát. A szakképzésben végzetek széles körű nyomonkövetési rendszerei kevésbé fejlettek, és itt is szükség van a tagállamok támogatására az információszerzés fejlesztése érdekében.

10. Annak érdekében, hogy a hallgatókat és az oktatási szolgáltatókat segítse az oktatási kínálat relevanciájának értékelésében, a Bizottság 2017-ben első lépésként azt tervezi, hogy javaslatot nyújt be a **felsőfokú végzettségűek pályakövetésére irányuló kezdeményezésről** a tagállamok támogatására a diplomások munkaerő-piaci helyzetének alakulásával kapcsolatos információszerzés javítása céljából.

¹⁸ A Bizottság párbeszédet kezdeményezett az egyes ágazatokkal, hogy feltérképezzék a készséghiányos területeket és azoknak a munkahelyekre, növekedésre, innovációra és versenyképességre gyakorolt lehetséges hatásukat. Ezen elemzés alapján, valamint az uniós és nemzeti szinten meglévő erős politikai és érdekelti elkötelezettséget figyelembe véve a kísérleti fázisra hat ágazatot jelöltek ki.

3. A FOLYAMATBAN LEVŐ MUNKA ÉS AZ ÜTEM FELGYORSÍTÁSA

A fentebb kifejtett 10 kulcskezdeményezés egy nagyra törő, hosszú távú stratégia része, amelynek célja, hogy az emberek biztosan azokat a készségeket szerezzék meg, amelyek a munkaerő-piaci és a tágabb értelemben vett társadalmi boldogulásukhoz szükségesek.

Más, uniós és nemzeti szinten már folyamatban lévő törekvések is segíteni fogják ezt a programot, növelve ezzel az emberek tanulási lehetőségeit és biztosítva, hogy az oktatás és képzés megfelel a 21. század elvárásainak. Különös erőfeszítést igényel az oktatás és képzés, valamint a munkaerőpiac közti szakadék áthidalása. A szakképzés és a felsőoktatás modernizációja további beruházásokat igényel, és minden bennük rejlő lehetőséget ki kell használni a regionális fejlődés táplálása érdekében.

3.1. A TANULÁSI LEHETŐSÉGEK NÖVELÉSE

Több munkaalapú tanulást és üzleti-oktatási partnerséget

A munkaalapú tanulás, így a szakmai gyakorlatok is, igazoltan ugródeszkát jelentenek a jó állásokhoz és a munkaerőpiac által igényelt készségek kifejlesztéséhez, ideértve a transzverzális és humán készségeket, amiben a szociális partnerek jellemzően kulcsfontosságú szerepet játszanak. De több embernek kell részesülnie ebben a tanulási lehetőségben. Jelenleg a felső középfokú szakképzésben tanulóknak csupán negyede vesz részt munkaalapú programokban, míg az általános vagy felsőoktatási programok ritkán nyújtanak munkaalapú tapasztalatot. A valamennyi ágazatot, valamint oktatási és képzési szintet bevonó üzleti-oktatási partnerségek utat nyitnának e lehetőség előtt.

Néhány sikeres kezdeményezés utat mutat, bevezetik a munkaerő-piaci szereplőket az oktatás és képzés munkájába, valamint segítik a fiatalokat belépni a karrierépítés ajtaján. A Tanulószerződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetsége eddig 250 000 vállalati belső képzést és álláslehetőséget ért el fiatalok számára. Az Európai Ifjúsági Paktum révén egymillió fiatalnak tanítanak digitális készségeket, az "intelligens osztályterem" program pedig 100 000 fiatalhoz fog elérni. A digitális munkahelyekkel foglalkozó nagykoalíción keresztül a vállalatok és más szervezetek milliányi további képzési lehetőséget biztosítanak¹⁹.

A felsőoktatási és posztgraduális szinten az Európai Innovációs és Technológiai Intézet (EIT) a példa arra, hogy az üzleti világgal és a kutatóintézetekkel való együttműködés mennyire segíteni tudja a tanterv-kialakítást, a mobilitási programokat, valamint a gyakorlati képzés érdekében a kutatási és ipari infrastruktúrához valós környezetben való hozzáférést.

Ezek pozitív jelek, de láthatóan nem elegendők. Hogy a tanulókhöz még jobban eljusson a munka szava, **a Bizottság egy sor támogató szolgáltatást fog kifejleszteni a gyakorlati képzéssel kapcsolatos tudásmegosztás, hálózatban való kapcsolattartás és együttműködés megkönnyítése érdekében.** Ez a strukturális reformokat az egymásnak nyújtott tanácsadás és a legjobb gyakorlatoknak többek között a közösségi médián keresztüli megosztása révén fogja alátámasztani.

Számos ágazat – köztük a kereskedelem, az építőipar és a távközlés – szociális partnerei közös álláspontot (például a gyakorlati képzéssel kapcsolatos specifikus kezdeményezések) alakítottak ki a készségekkel kapcsolatosan. Különböző gazdasági

¹⁹ <http://www.linkedpolicies.eu/pledge>.

ágazatok számos uniós szociális partnere is kötelezettségvállalást tett a Tanulószerződéses Gyakorlati Képzés Szövetségének keretében a több és jobb gyakorlati képzés biztosítása érdekében. Ez az európai szociális partnerek 2015–2017 közötti időszakra vonatkozó közös munkaprogramjának is prioritása. **A Bizottság támogatni fogja a szociális partnereket abban, hogy közös projektjeik eredményeit továbbvigyék, például a gyakorlati képzések költséghatékonyságának feltérképezésével, valamint egy gyakorlati képzésekre vonatkozó minőségi keretrendszer esetleges létrehozásával.**

A tanulók mobilitásának nagyobb mértékű támogatása

Több tanulónak kell lehetőséget biztosítani a külföldi tanulmányi tapasztalat jelentette előny kihasználására. Az adatok azt mutatják, hogy azok a fiatalok, akik külföldön tanulnak vagy képzik magukat, sokkal gyorsabban találnak állást, mint azok, akiknek nincs nemzetközi tapasztalatuk. Gyorsabban alkalmazkodnak az új helyzetekhez és jobbak a problémamegoldásban. Az EU nemrég fogadta el a nem uniós hallgatókra és kutatókra vonatkozó jogi keretét²⁰ – nevezetesen azért, hogy ezeket a tehetséges embereket Európa idevonzza és megtartsa.

A felsőoktatás hallgatói mobilitása régóta hagyományos. Eddig több mint 3 millió hallgató vett részt az Erasmus programban. A szakmai alapképzés (IVET) gyakorlati oktatásában résztvevők és tanulók mobilitási lehetőségeit is támogatja az Erasmus+. Ugyanakkor a tanulók mobilitási lehetőségei messzemenőig elégtelenek a jelenlegi szükségletek kielégítéséhez. Csupán néhány országban része a nemzeti oktatási és képzési rendszernek, valamint a fiatalokra vonatkozó programoknak a mobilitási lehetőség.

A szakmai gyakorlatban résztvevők ugyancsak profitálnak a külföldi tanulásból és munkából. Mobilitási feltételeik javítása érdekében a Bizottság az Európai Parlament megbízásából kísérleti projektet indít, hogy felmérje a szakmai gyakorlatban résztvevők hosszabb ideig (6-12 hónap) tartó külföldi mobilitásának megvalósíthatóságát és előnyeit.

Az uniós költségvetés magában erre sem lesz elegendő. Ha a tagállamok beépítik a mobilitási támogatást a nemzeti programjaikba, a fiatalok nagy része profitálhat a külföldi tapasztalatokból.

A munka- vagy tanulmányi célú kihelyezés minősége lényeges. A finanszírozásnak kéz a kézben kell járnia azokkal a nemzeti politikákkal és intézkedésekkel, amelyek ösztönzik és értékelik a megszerzett ismereteket, valamint biztosítják a képzés relevanciáját és minőségét. **2016-ban életbe léptetik a szakképzési mobilitási eredménytáblát annak érdekében, hogy az EU-szerte foganatosított támogató intézkedésekről képet kapjunk, és ez jó alapot nyújtana azon területek azonosításához, amelyeken még cselekvésre van szükség.**

Több munkahelyi tanulási lehetőség

²⁰ (EU) 2016/801 irányelv a harmadik országbeli állampolgárok kutatás, tanulmányok folytatása, gyakorlat, önkéntes szolgálat, diákcseraprogramok vagy oktatási projektek, és az a párhuzamos tevékenység céljából történő beutazásának és tartózkodásának feltételeiről

Az elkövetkező két évtized európai munkaerőjének nagy része már most felnőttkorban van. Folyamatos képzésre van szükségük ahhoz, hogy készségeiket frissítsék és új karrierlehetőségekkel éljenek.

De jelenleg 10 felnőttből csak 1 vesz részt szervezett oktatásban, a leggyakrabban a magasabb készség szintűek és nagy vállalatok alkalmazottai. 2010-ben az EU vállalatainak körülbelül egyharmada semmilyen képzést nem nyújtott az alkalmazottainak, míg az alkalmazottaknak csupán egyharmada vett részt valamilyen képzésformában. Egy frissebb felmérés szerint az alkalmazottak egynegyede nyilatkozta azt, hogy munkába állása óta egyáltalán nem fejlesztette a készségeit.

Tovább kell támogatni a munkahelyi tanulási lehetőségeket, és különösen a KKV-k számára lehetővé kell tenni, hogy képzéseket tartsanak – például azáltal, hogy közös képzéshez könnyebben egyesíteni tudják forrásaikat és infrastruktúrájukat. Az európai strukturális és beruházási alapok már igénybe vehetők az oktatási és képzési infrastruktúra modernizálására. **Az Európai Beruházási Alappal (EBA) karöltve a Bizottság feltérképezi a kifejezetten a készségekre vonatkozó pénzügyi eszközök magában foglaló, kedvezményes kamatozású, KKV-knek nyújtandó, további támogató szándékú banki kölcsönök lehetőségét.**

Több lehetőség a nem formális és informális tanulás érvényesítésére

Fontos, hogy az emberek teljes készségkészletüket fel tudják használni karrierjükhöz vagy a továbbtanuláshoz. Egyre többen tanulnak és tesznek szert készségekre a hivatalos oktatási és képzési rendszereken kívül: munkahelyen szerzett tapasztalatok, vállalati belső képzések során, digitális forrásokból vagy önkénteskedéssel. E készségeket érvényesíttetni lehet – azonosítás és dokumentáció, értékelés és elismerés révén részleges vagy teljes képesítéshez juthat az adott személy.

Sok országban ugyanakkor nem nagyon ismerik az érvényesítési lehetőségeket és alacsony az elfogadottságuk. Néhányukban csak külön projektek keretében lehetséges az érvényesítés, máshol az adminisztrációs költségek megfizethetetlenek.

A döntéshozókat és szakembereket a nemzeti érvényesítési szabályozás 2018-ra való létrehozásában segítő²¹ a Bizottság és a Cedefop az érvényesítéssel kapcsolatos iránymutatásokat adott ki 2016 elején, amelyeket rendszeresen frissíteni fog. A nem formális és az informális tanulás érvényesítésére vonatkozó európai adattár frissített változata, amely az európai helyzetről ad körképet és a helyes gyakorlatok példáit ismerteti, 2016 végén kerül közzétételre.

3.2. MODERNIZÁCIÓS ERŐFESZÍTÉSEK

A tanárok és oktatók támogatása

A tanulóknak bármilyen életkorban kiváló oktatókra van szükségük ahhoz, hogy olyan széles körű készségkészletet és szellemet sajátítsanak el, amelyre mind a magánéletükhöz, mind a későbbi munkájukhoz szükségük van. A tanulók tanulási és képzési eredményei közti különbségek főként az egyéni tulajdonságoktól és a családi háttértől függenek. Az oktatási intézményekben ugyanakkor a tanárok és az oktatók vannak a legnagyobb hatással a tanulók teljesítményére. Ők tudják inspirálni és segíteni a

²¹ A nem formális és az informális tanulás eredményeinek érvényesítése; HL/2012/C 398/01

tanulókat abban, hogy magasabb szintű és megfelelőbb készségeket szerezzenek. Ugyancsak kulcsfontosságú szerepet játszanak abban, hogy új tanítási és tanulási módszereket vezessenek be, ösztönözzék a kreativitást és az innovációt, valamint túllépjenek a részrehajláson és az egyre változatosabb összetételű osztályokból a legjobbat hozzák ki.

Sok országban riasztó a tanárok előregedése. Nyugdíjba vonulásukkal egyre nő a tapasztalatvesztés és a tanerőhiány kockázata. Innovatív tanárfelvételre, vonzó munkakörülményekre és a megtartásra irányuló politikákra van szükség ahhoz, hogy a tanári szakma új generációja jöhessen létre. A tanerő – beleértve a már hosszú ideje a pályán lévőket – kompetenciáinak fejlesztése uniószerre ugyancsak meglévő és egyre sürgető prioritás.

A Bizottság támogatni fogja az e területen meglévő legjobb gyakorlatok tagállamok és érdekelt felek közötti, együttműködés és mobilitási lehetőségek révén történő megosztását. Különös figyelmet fog kapni a pedagógiai innováció; ide értendő a rugalmas tantervek támogatása, az intézményeken belüli interdiszciplináris és együttműködéses megközelítések, valamint az innovatív tanítási gyakorlatokat hangsúlyozó szakmai képzés támogatása, köztük a digitális eszközök használatának módjai és a vállalkozói szellem élénkítése.

A felsőoktatás modernizálása

2025-re az EU-ban megjelenő állások majdnem fele felsőfokú képesítést fog igényelni, amelyet a felsőoktatás által nyújtott egyetemi és szakmai programok révén lehet megszerezni. Az e programok révén megszerzett készségeket tekintik általánosan a termelékenység és az innováció motorjának. A diplomások jobb elhelyezkedési lehetőségekre és magasabb fizetésekre számíthatnak, mint a csak felső középfokú végzettséggel rendelkezők.

Az európai felsőoktatási rendszerek modernizációjára vonatkozó menetrendről szóló, nemrégiben megtartott nyilvános konzultáció²² azt mutatja, hogy a hallgatók és a friss diplomások eltérést tapasztalnak a diplomások kínálata és a gazdaság által igényelt tudás és készségek között. A felsőoktatási szolgáltatók közel fele is ezen az állásponton van. Ugyancsak kiemeli annak szükségességét, hogy a felsőoktatási intézmények aktív szereplők legyenek regionális és országos szinten, ne csupán képzett emberekkel lássák el a munkaerőpiacot, hanem ösztönözzék is az innovációt.

Az érdekelt felek által azonosított egyéb fontos kihívások között szerepel a technológiának és a globalizációnak a felsőoktatásra gyakorolt hatása, valamint a diplomások jobb tanulási és foglalkoztatottsági eredményeinek szükségessége annak érdekében, hogy a leendő hallgatók jobb iránymutatást kapjanak és több multidiszciplinaritást ösztönözzenek.

A Bizottság együtt fog működni az érdekelt felekkel a felsőoktatás modernizációjának a nyilvános konzultáció eredményeire épülő támogatásában. Ide értendő különösen a különböző felsőoktatási tanszékekre vonatkozó kompetenciaértékelési keretek kialakítása annak érdekében, hogy a hallgatók és diplomások készségeit összevethetően lehessen értékelni.

²² Az európai felsőoktatási rendszerek által az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés terén tett hozzájárulás növelése; COM(2011) 567 final

4. A PROGRAM VÉGREHAJTÁSA

Az új készségfejlesztési program közös menetrendet ír elő az EU, a tagállamok és valamennyi szinten jelenlévő érdekelt fél számára. A cél az, hogy a készségoktatás minőségének és relevanciájának javításával kapcsolatosan közös képet alakítsanak ki és kötelezettséget vállaljanak az együttes munkára, annak érdekében, hogy a munkaerőpiac gyorsan változó készségigényeivel lépést lehessen tartani, mindenki fel legyen vértézve egy minimum készségkészlettel, valamint a képesítések könnyebben megérthetők legyenek, ami révén a munkavállalók és a tanulók könnyebben mozoghatnak az Unión belül.

A szociális partnereknek központi szerepük lesz e program sikeres végrehajtásában – az európai és nemzeti szintű kezdeményezésekre építve, valamint az szakértelmet és munkatapasztalatot kiaknázva az ágazatokon belül és az egész gazdaságban.

A gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is kulcsfontosságú szerepet fog játszani az oktatási, képzési és készségekkel kapcsolatos reformok nyomom követésében. Az EU országspecifikus elemzésén keresztül értékelni fogja a tagállamok reformtörekvéseit, az egymástól való tanuláson és tényeken alapuló döntéshozatalok előmozdítását. A reformok kidolgozását és végrehajtását segítő a Bizottság az OECD-vel együttműködve támogatni fogja a tagállamokat a nemzeti készségstratégiáknak és cselekvési terveknek az egész kormányra vonatkozó megközelítés alapján történő kidolgozásában.

Az új készségfejlesztési program egyik fő célja, hogy politikailag tudatosítsa, hogy a készségek Európa munkaerő-piaci és növekedési kilátásaiban kritikus jelentőségű szerepet játszanak, és hogy a kérdés a legmagasabb politikai szinten legyen kezelve. A politikai lendület fenntartása érdekében a Bizottság meg fogja vizsgálni, hogy hogyan lehet rendszeresen beszámolni az elért fejlődésről. E jelentések információkat nyújthatnának az európai szemeszter előkészítő munkálataihoz és az Európai Tanács politikai vitáihoz.

A Bizottság részletes párbeszédet is fog indítani a tagállamokkal annak megvitatására, hogy hogyan lehet a legjobban felhasználni a meglévő finanszírozási programokat az új készségfejlesztési program célkitűzéseinek elérésére. Az érintett fő eszközök az Európai Szociális Alap (ESZA), az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA), az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA), a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (AMIF), a Horizont 2020 és az Erasmus+. A készségfejlesztésbe történő magánberuházások felpörgetése érdekében teljes mértékben fel kell használni az EBB és más pénzügyi szervezetek és termékek – köztük az Európai Stratégiai Beruházási Alap – erejét is.

A 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret félidős felülvizsgálata alkalmával a Bizottság meg fogja vizsgálni a program célkitűzéseinek eléréséhez szükséges lehetséges kiigazításokat. A 2020-at követő időszakra tekintettel a Bizottság vitát fog indítványozni a készségek támogatását elősegítő különböző pénzügyi eszközökről.

A jelenlegi irányítási struktúrák egyszerűsítése elősegítené az e menetrendben javasolt néhány kezdeményezés összehangoltabb végrehajtását. Az első lépés az lesz, hogy uniós szinten a készségekkel és képesítésekkel foglalkozó szakértői csoportok jönnek létre – a szabályozott szakmák jelenleg meglévő irányításának sérelme nélkül. A meglévő irányítási struktúrák értékelése alapján további lépéseket fognak tenni. Biztosítva lesz a koordináció és a koherencia az oktatás és képzés terén folytatott európai együttműködés

stratégiai keretrendszerével ("Oktatás és képzés 2020")²³ és annak nemrég elfogadott politikai prioritásaival²⁴. Hasonlóképp, az unió támogatta EKKR, Europass és Euroguidance nemzeti kapcsolattartó központok közötti koordináció is ösztönözve lesz annak érdekében, hogy a készségekre vonatkozó számos európai kezdeményezés közös felületet kapjon a nemzeti érdekelt felek számára és megkönnyítsék a felhasználók hozzáférését. Ez az egyszerűsítés a tagállamokkal való konzultáció keretében lesz végrehajtva.

A Bizottság felkéri az Európai Parlamentet és a Tanácsot, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot, valamint a Régiók Bizottságát e program jóváhagyására, valamint végrehajtásának valamennyi érintett érdekelt féllel szoros együttműködésben történő aktív támogatására. A Bizottság elkötelezett a készségfejlesztési programmal kapcsolatosan az érdekelt felek széles körével és a polgárokkal folytatott folyamatos konzultáció és párbeszéd mellett.

²³ Az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszere (Oktatás és képzés 2020 •); HL 2009/C 119/2

²⁴ Az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés új prioritásai; HL 2015/C 417/04

MELLÉKLET

AZ INTÉZKEDÉSEK FELSOROLÁSA ÉS INDIKATÍV ÜTEMTERVE

INTÉZKEDÉS		ÜTEMTERV
A készségfejlesztés minőségének és relevanciájának javítása		
Az alapok megerősítése: alapkészségek	A készséggarancia létrehozásáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó bizottsági javaslat (COM(2016) 382)	2016. június
Ellenálló-képesség kialakítása: kulcskompetenciák és magasabb szintű, komplexebb készségek	Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák és a kísérő referenciakeretek felülvizsgálatára vonatkozó, különösen a vállalkozói szellem ösztönzésére összpontosító bizottsági javaslat	2017 4. negyedéve
Legyen a szakképzés az elsődleges opció!	A szakképzés modernizálását támogató bizottsági javaslatok, így a szakképzés európai minőségbiztosítási referenciakeretének és az európai szakképzési keretrendszer (ECVET) lehetséges felülvizsgálatára vonatkozóan	2017 2. negyedéve
Kapcsolódjunk össze: középpontban a digitális készségek	A „digitális készségekkel és munkahelyekkel foglalkozó koalíció” elindítása	2016 vége
A készségek és képesítések láthatóbbá és összevethetőbbé tétele		
A képesítések átláthatóságának és összevethetőségének javítása	Az Európai Képesítési Keretrendszer felülvizsgálatára vonatkozó bizottsági javaslat (lásd COM (2016) 383)	2016. június
A migránsok készségeinek és képesítéseinek korai profilozása	A „harmadik országbeli állampolgárok készségeinek felmérését segítő eszköz” elindítása	2016. június
A készségekkel kapcsolatos információgyűjtés, dokumentáció és tájékozott karrierválasztás elősegítése		
Jobb tájékozódás a jobb választások érdekében	Az Európai Képesítési Keretrendszernek a készségekkel és képesítésekkel kapcsolatosan nyújtott jobb szolgáltatások érdekében történő felülvizsgálatára vonatkozó bizottsági javaslat	2016 3. negyedéve
Jobb tájékozódás a jobb választások érdekében	Az elitelvándorlás kezelésére irányuló legjobb gyakorlat további elemzése és megosztása	2016 vége
A készségekkel kapcsolatos információgyűjtés felgyorsítása a gazdasági ágazatokban	Tervezet kiadása a készségekkel kapcsolatos ágazati együttműködésről	2016. június
A diplomások	A diplomások nyomon követésére irányuló	2017 2. negyedéve

teljesítményének jobb megértése	kezdemenyezésre vonatkozó bizottsági javaslat	
------------------------------------	---	--